

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de examinare a cererii prelabile, recunoașterea nulității acțiunilor inspectorilor vamali, obligarea perfectării plăților pentru marfa importată reieșind din declarațiile inițiale, restituirea sumei,

împotriva încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 31 mai 2019 (data de pe plicul poștal), Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de examinare a cererii prelabile, recunoașterea nulității acțiunilor inspectorilor vamali, obligarea pârâtului să perfecteze plățile pentru marfa importată reieșind din declarațiile inițiale și restituirea sumei de 44 896,98 lei.

Prin încheierea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de examinare a cererii prelabile, recunoașterea nulității acțiunilor inspectorilor vamali, obligarea pârâtului să perfecteze plățile pentru marfa importată reieșind din declarațiile inițiale și restituirea sumei de 44 896,98 lei, în conformitate cu art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ (f.d.66-73).

Prin decizia din 06 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”, fiind casată încheierea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.108-112).

Prin hotărârea din 06 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă integral (f.d.134,140-147).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 noiembrie 2020 (data de pe plicul poștal), Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” a depus cerere de apel redactată în limba rusă, solicitând anularea hotărârii din 06 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.137,138). Ulterior, la 09 decembrie 2020 (data de pe plicul poștal), apelantul a prezentat cererea de apel tradusă în limba de stat.

La 27 ianuarie 2021, reprezentantul apelantului Societății cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”, a înaintat cerere prin care a solicitat atragerea în proces în calitate de terț brokerul vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm”.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantului Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” de atragere în proces în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” (f.d.173-177).

La 12 februarie 2021 (data de pe plicul poștal), Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” a depus recurs împotriva încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate și atragerea în proces în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” (f.d.182-183).

Prin încheierea din 17 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a acordat Societății cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” termen până la 29 martie 2021, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție a recursului tradus în limba de stat împotriva încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 24 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” a prezentat recursul tradus în limba de stat împotriva încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, ulterior la 23 martie (data de pe plicul poștal) a fost prezentat recursul tradus în limba de stat în original.

În motivarea recursului, recurentul și-a manifestat dezacordul cu încheierea instanței de apel, invocând încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, iar concluziile instanței se contrazic cu materialele cauzei.

A menționat că, din materialele cauzei rezultă că la 22 martie 2019, inspectorul vamal a stabilit termen până la 25 martie 2019, pentru a pregăti documentele pentru declararea prețului vamal a mărfurilor prin aplicarea metodelor alternative. Astfel, declarația privind prețul vamal a mărfurilor a fost întocmită de brokerul vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm”, care la indicația inspectorului vamal a schimbat codurile mărfurilor, iar în rezultat a majorat cuantumul plăților și a prezentat-o unipersonal Serviciului Vamal.

În circumstanțele enunțate, având în vedere că Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” a contestat în instanța de judecată cuantumul și procedura de stabilire a prețului vamal a mărfurilor importate indicate în declarația aprobată de inspectorul vamal, recurentul consideră că brokerul vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” urmează a fi atras în proces în calitate de terț, deoarece la caz vor fi afectate drepturile brokerului vamal or, potrivit Codului vamal, brokerul vamal participă direct la calcularea prețului vamal a bunurilor și la perfectarea declarației.

A solicitat anularea încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții Apel Chișinău și admiterea demersului privind atragerea în proces în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm”.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 27 ianuarie 2021 și expediată părților la proces la 05 februarie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.181).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” la data de 12 februarie 2021 (data de pe plicul poștal) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost notificată la 05 februarie 2021.

La 26 februarie 2021, în adresa Serviciului Vamal a fost expediată copia recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, care a fost recepționat la 03 martie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.193).

La 11 martie 2021 (data de pe plicul poștal), Serviciul Vamal și-a valorificat dreptul de a depune referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”, menținerea încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău ca fiind legală (f.d.194-195).

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La caz, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, cu anularea încheierii din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la rejudecare, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din textul recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” rezultă că recurentul nu este de acord cu încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea privind atragerea în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.169-170), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că, cererea înaintată nu a fost argumentată nici probată în mod obiectiv și convingător pentru admiterea acesteia. Mai mult, s-a invocat de către instanța de apel că motive pentru atragerea în proces a brokerului vamal nu au fost constatate (f.d.173-177).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel de respingere a cererii privind atragerea în prezentul proces, în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm”, din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 205 din Codul administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sânt afectate de litigiul în cauză.

Dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, când : a) o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; b) o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; c) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț; d) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane.

Dacă o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual și emiterea acestuia necesită încuviințarea unei alte autorități publice, atunci ultima este atrasă în proces.

Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terț se notifică tuturor participanților la proces. Instanța de judecată indică motivul atragerii în proces și expediază terțului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse până la acel moment în instanța de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terț în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terț poate fi contestată separat cu recurs.

Orice terț atras în proces poate înainta atât cereri procesuale, cât și cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pârâtului cu privire la fondul cauzei. Terțul atras în proces poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei doar în cazurile prevăzute la alin.(2).

Din prevederile legale enunțate rezultă că, pot fi atrase în proces doar persoanele ale căror drepturi sunt afectate de litigiul dedus judecății.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție observă că prin cererea de chemare în judecată înaintată împotriva Serviciului Vamal se solicită recunoașterea ilegalității refuzului nr.28/11-6477 din 17 aprilie 2019 de examinare a cererii prealabile depusă la 05 aprilie 2019, recunoașterea nulității acțiunilor inspectorilor vamali în ce privește modificarea

codului mărfurilor importate și majorarea valorii în vamă a acestor mărfuri, obligarea Serviciului Vamal de a perfecta toate plățile pentru mărfurile importate, reieșind din coduri de bunuri declarate inițial și de prețurile indicate în facturile internaționale, cu returnarea sumei de 44896,98 lei, întreprinderii.

Analizând pretențiile formulate, Colegiul constată că recurentul contestă acțiunile inspectorilor vamali, expuse în actele de inspecție, aferente la declarația vamală DV 2131I1194 din 19 martie 2019 depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”, reprezentată de brokerul vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” (f.d.28-29) și refuzului organului vamal în vederea examinării cererii prealabile. Mai mult, din actele cauzei rezultă că brokerul vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” a îndeplinit calculul procedurilor vamale și a depus la Serviciul Vamal declarația pentru valoarea în vamă a mărfii.

Prin urmare, refuzul instanței de apel de a introduce în calitate de terț a brokerului vamal nominalizat, va duce la adoptarea unei soluții incomplete or, prin aceasta se va aduce atingere drepturilor și intereselor persoanei neatrase în procesul de judecată, Societății cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”, care nemijlocit a fost implicată în procedurile vamale din care a rezultat situația litigioasă, poziția sa incontestabilă o să influențeze justa soluționare a cauzei.

Sub acest aspect, prin interpretarea corectă a normei de drept procedural enunțată, Colegiul conchide că, prima instanță greșit a respins ca neîntemeiată cererea privind atragerea în proces în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm”.

La caz, se reține că recurentul a prezentat argumente plauzibile, care indică la eventuala lezare a drepturilor brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana-Farm” în prezenta cauză de contencios administrativ.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că argumentele recurentului referitoare la scopul cererii de atragere în proces, se încadrează în limitele prevederilor art. 205 din Codul administrativ, având în vedere că prin prisma dispozițiilor art. 205 din Codul administrativ, se asigură participarea la proces a persoanelor fizice sau juridice ale căror drepturi ar putea fi afectate de litigiul în cauză.

Totodată, ținând cont de principiile contradictorialității și disponibilității în drepturi a participanților la proces prevăzute de art. 43 din Codul administrativ instanța de apel poate interveni doar prin prisma art. 205 din Codul administrativ, drept urmare, faptele relatate generează anularea încheierii recurate, deoarece menținerea acesteia în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana - Farm” și ar îngreuna accesul acestuia la justiție garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție. Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” (Bellet împotriva Franței, § 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de o

posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” (Bellet împotriva Franței, § 36; Nunes Dias împotriva Portugaliei).

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, de a examina cauza cu respectarea tuturor procedurilor de rigoare, de a crea condiții obiective și reale participanților la proces pentru realizarea drepturilor sale procedurale și în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” și a anula încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet, pentru a soluționa cererea privind intervenirea în proces în calitate de terț a brokerului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Doriana - Farm”.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depuse de către Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim”.

Se anulează încheierea din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Lesertol-Prim” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de examinare a cererii prealabile, recunoașterea nulității acțiunilor inspectorilor vamali, obligarea perfectării plăților pentru marfa importată reieșind din declarațiile inițiale, restituirea sumei, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea problemei în fond.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh